

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“
Vaidevučio g. 18
LT-08402 Vilnius

2014-04-14
Į 2014-03-13

Nr. (2.6)-A4-1188
Nr. 048

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL ZARASŲ RAJONO GLUŠOKO EŽERO SAPROPELIO TELKINIO IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, 08402 Vilnius, tel. (8 5) 231 8178, faks. (8 5) 278 4455, el. p. gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Turto plėtra“, Krėvės pr. 116, 50313 Kaunas, tel./faks. (8 37) 304 488.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Utenos apskr., Zarasų r. sav., Imbrado sen., Midolkių k., Glušoko ež.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojama pradėti naudingųjų iškasenų gavybą Glušoko ežero sapropelio telkinyje. Planuojamas naudoti plotas – 3,71 ha. Telkinys yra viename 3,8787 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 4330/0002:364), kuris priklauso planuojamos veiklos užsakovui. Šio žemės sklypo paskirtis yra vandens ūkio. Šio telkinio naudojimui pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis bus keičiama į naudingųjų iškasenų teritoriją. 2012 m. sausio 27 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-9 „Dėl Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių aprobavimo ir įrašymo Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalyje“ aprobuoti Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio ištekliai 3,71 ha plote – 112 tūkst. m³.

Pagal Zarasų rajono bendrojo plano sprendinius planuojamas naudoti Glušoko ežero sapropelio telkinys nurodytas kaip neeksploatuojamų naudingųjų iškasenų telkinys.

Aplink Glušoko ežerą yra 323 ha ploto apyežerės pelkė, Imbrado durpyno dalis. Vidutinis ežero gylis yra 2,14 m, vandens tūris 83 tūkst. m³. Po planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo ežero vandens tūris padidės 2,5 karto, vandens gylis vidutiniškai pasieks 5 m.

Glušoko ežerą maitinantis baseinas yra apie 141 ha, kuriame susidaro apie 111 tūkst. m³ vandens pertekliaus. Tačiau Glušoko ežero vandens surinkimo baseinas sumažės iki 53 ha dėl planuojamo pradėti eksploatuoti Imbrado durpių telkinio, įrengiant melioracijos sistemą. Tuomet vandens pertekliaus susidarys apie 42 tūkst. m³, kuris sutekės į Glušoko ežerą. Eksploatuojant durpyną nuo Glušoko ežero bus paliktas 50 m apsauginis atstumas.

Sapropelio sluoksnio paviršius ežere aptinkamas nuo 1,6 iki 2,6 m gylyje, vidutiniškai tai sudaro 2,14 m. Naudingąjį sluoksnį sudaro įvairios konsistencijos organinis sapropelis. Jo storis detalčiai išžvalgytame ežere kinta nuo 2,5 iki 5,0 m, vidutiniškai sudaro 3,02 m. Naudingojo klodo asla aptinkama 5,0-7,5 m, vidutiniškai 6,0 m gylyje nuo vandens paviršiaus. Vyraujantis organinės medžiagos kiekis > 90 %.

Per metus planuojama iškasti apie 30 tūkst. m³ sapropelio. Šį iškastą turį užpildys vanduo iš greta esančių teritorijų. Išgaunant patį sapropelį vandens pateks iki 5 proc. Sapropelis bus siurbiamas šiltuoju metų laiku. Ekskavatorius ežerą pasieks pantomų pagalba pro rytinę pusę, kuri yra arčiausiai tvirtos dangos. Klojant pantomus bus kertami pavieniai medžiai, kurie trukdys pasiekti ežerą. Pelkės paviršius nebus dirbtinai ardomas, technika juo nevažinės. Ežero pakrantėje

bus įrengiama laikina prieplauka, kur ekskavatorius bus papildomas degalais. Technikos remonto darbai bus atliekami sausumoje, tam pritaikytose dirbtuvėse. Lankstus pulpovamzdis (230 m ilgio) taip pat bus patiestas ant pantomų.

Ekskavatorius bus įtaisytas ant plaukiojančio pantomo. Vietoje ekskavatoriaus kaušo bus įtvirtintas purvo siurblys, iš kurio sapropelis lanksčiu pulpovamzdziu pasieks gamybinę aikštelę, kur bus pilamas į rezervuarus. Gamybinę aikštelę planuojama įrengti bei pulpovamzdį nutiesti planuojamos veiklos užsakovui priklausančiuose žemės sklypuose (kad. Nr. 4330/0001:116, 4330/0002:392). Visas sapropelis iš rezervuarų bus išvežamas į gamybinę bazę, kurią planuojama pastatyti netoli Imbrado mstl. Zarasų r. Žaliava bus išvežama sunkvežimiais ant kurių bus pritaisytas specialus konteineris sapropeliui. Gamybinėje aikštelėje dirbsianti technika bus mobili, surenkamojo konteinerinio tipo. Vos tik baigus sapropelio gavybą, įrengimai bus išardyti ir išvežti. Išteklius planuojama iškasti per 3-4 metus.

Planuojamame naudoti Glušoko ežero sapropelio telkinyje buvo atlikti biologinės įvairovės tyrimai. Gyvūnijos tyrimai buvo atlikti 2013 m. balandžio – liepos mėn. Ežere stebima viena žuvų rūšis – ešeris, taip pat vandens čiuožikai, ežero pakraščiuose stebimos skėtės (*Odanata spec.*). Augalijos tyrimai buvo atlikti 2013 m. liepos mėn. Nustatyta, kad botaniniu požiūriu tirta Glušoko ežero sapropelio telkinio teritorija gana vertinga. Tai liūninio užžėlimo tipo distrofinis ežeras su rudu rūgščių vandeniu ir pavieniais vandens augalais. Tokie ežerai priskiriami ES svarbos buveinei 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai. Aplink ežerą plyti įvairaus pločio vandens paviršiuje linguojančių liūnų juosta. Šio tipo buveinės priskiriamos ES svarbos buveinei 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai. Šiaurrytinėje Glušoko ežero pusėje yra pelkiniai pušynai, priskiriami prioritetinei ES svarbos buveinei 91D0 Pelkiniai miškai. Tirtose teritorijose aptikti didžiausią vertę turintys laukiniai augalai: vaisiniai – bruknė, mėlynė, spanguolė, vaivoras; vaistiniai – gailis, pupalaiškis, viržis. Išvadose teigiama, kad telkinio eksploatacijos metu augalai bus sunaikinti.

Gamybinę aikštelę planuojama įrengti Antaniškių piliakalnio (unikalus objekto kodas 5706) vizualinės apsaugos zonos pozonio šiauriniame pakraštyje. Gamybinė aikštelė bus įrengta laikinai ir veiks tik apie 4 metus.

Artimiausi gyvenamieji namai nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos yra nutolę 425 m atstumu. Transporto keliamas triukšmas įvertintas pagal standartą LST ISO 9613-2:2004. Ekskavatoriui dirbant triukšmo lygis už 20 m neviršys 65 dB(A) triukšmo lygio nustatyto HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Dirbant sunkvežimio varikliui gamybinėje aikštelėje triukšmo lygis neviršys leistino lygio už 35 m.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausios saugomos teritorijos – Dūburio hidrografinis draustinis, nutolęs nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos 6,7 km atstumu ir Sartų regioninis parkas, nutolęs nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos 9,2 km atstumu.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

6.2. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento 2014-04-09 raštu Nr. (5.1)-s-625 „Atrankos išvada dėl Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo“ priimtą atrankos išvadą – planuojamai ūkinei veiklai – Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimui privalomas poveikio aplinkai vertinimas, tikslinga rengti bendrą planuojamų ūkinių veiklų – Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimo ir Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio

naudojimo poveikio aplinkai vertinimo programą ir ataskaitą bei kompleksiskai įvertinti minėtų ūkinių veiklų galimą poveikį aplinkai.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Įvertinant tai, kad šalia Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio numatoma vykdyti kitą ūkinę veiklą – Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimą, turi būti kompleksiskai įvertintas abiejų planuojamų ūkinių veiklų (Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimo ir Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimo) galimas poveikis aplinkai.

7.2. Ūkinė veikla planuojama ekologiškai jautrioje vietoje t.y. pelkėse ir šaltinyuose, kuriuose yra pažeidžiamos ekosistemos taip pat tai potencialios prioritetinės Europos svarbos buveinės, todėl turi būti atliktas išsamus poveikio aplinkai vertinimas visai Glušoko ežero ir Imbrado pelkės ekosistemai, numatytos poveikio aplinkai sumažinimo ar kompensavimo priemonės.

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai, Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimui, poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

Ši atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Direktorius

Raimondas Sakalauskas

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2014-04-11 RAŠTO NR. (2.6)-A4-1188
ADRESATŲ SĄRAŠAS

UAB „Turto plėtra“

Krėvės pr. 116, 50313 Kaunas, faks. (8 37) 304 488

Zarasų rajono savivaldybės administracijai

Sėlių a. 22, 32110 Zarasai

info@zarasai.lt

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, 28240 Utena

info@utenosvsc.sam.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniui

Utenio a. 5, 28248 Utena

arunas.g@heritage.lt

Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Pramonės g. 2, 28216 Utena

utena.pgv@vpgt.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui